

บทที่ ๔

ผลของการวิจัย และการอภิปรายผลของการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะค้นหาปัญหาและวิเคราะห์การได้ สไลด์ทัศนูปกรณ์ ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งผลจากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุง แก้ไขการใช้ สไลด์ทัศนูปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอนของโรงเรียนชนิดนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ข้อมูลต่าง ๆ ได้มาจากแบบสอบถามอาจารย์ใหญ่ ครู สไลด์ทัศนศึกษาและครูอาจารย์ที่สอนวิชาต่าง ๆ ทั่วไป และนำข้อมูลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์ โดยศึกษาคอบเป็นจำนวนร้อยละฐานนิยม และมีดัชนีเลขคณิต สิ่งที่น่าสนใจจากการวิเคราะห์ดังกล่าว พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามที่ส่งไปยัง โรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม จำนวน ๔๐๐ ชุด มีผู้ตอบกลับคืนมาคือเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ ส่วนจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้อาจารย์ใหญ่และครู สไลด์ทัศนศึกษาของโรงเรียนดังกล่าว จำนวนผู้ตอบและไม่ตอบเท่ากัน ก็ร้อยละ ๓๓.๓๓

จำนวนครูที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าเป็นเพศชายร้อยละ ๕๒.๕๐ เพศหญิง ๔๗.๕๐ วุฒิของครูที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือปริญญาตรีร้อยละ ๕๓.๓๕ รองลงมาได้แก่ ป.กศ.สูง ร้อยละ ๓๕.๐๖ วุฒิปริญญาโทตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ร้อยละ ๐๒.๑๕ ระยะเวลาที่เป็นครูของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอยู่ระหว่าง ๑ - ๕ ปี ร้อยละ ๔๐.๓๑ รองลงมาได้แก่ระหว่าง ๖ - ๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๕ ส่วนที่ตอบน้อยที่สุดอยู่ระหว่าง ๓๑ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๐๑.๒๕ ในด้านประสบการณ์ทาง สไลด์ทัศนศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยศึกษาวิชานี้มาจากมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยวิชาการศึกษา ร้อยละ ๕๔.๓๓ รองลงมาได้แก่เคยศึกษาหาความรู้จากหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ ร้อยละ ๔๒.๔๑ ส่วนที่ตอบน้อยที่สุดคือไม่เคยเรียนหรือได้รับการ อบรมมาก่อนเลยมีร้อยละ ๑๒.๔๑

ด้านบริหารงาน สไลด์ทัศนศึกษาของโรงเรียน

ปรากฏว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู สไลด์ทัศนศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีโครงการหรือแผนงานทาง สไลด์ทัศนศึกษา และเคยมีศึกษานิเทศก์ด้าน สไลด์ทัศนศึกษามาให้คำแนะนำ และช่วยเหลืองานทางด้านนี้ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รองลงมาได้แก่โรงเรียนที่มีครูหรือ เจ้าหน้าที่

ทางโสตทัศนศึกษาคุณแสงงานคำนนี้โดยเฉพาะและให้คำแนะนำช่วยเหลือครูดำเนินการผลิตหรือการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ และมีครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาประจำโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๓ ส่วนที่ไม่มีมากที่สุดได้แก่ การเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรทางด้านโสตทัศนศึกษามาให้คำแนะนำหรืออบรมครู คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๓ ที่ไม่มีรองลงมาได้แก่การมีศูนย์หรือห้องโสตทัศนศึกษาไว้พร้อมที่จะบริการให้ครูทั่วไป มีห้องสำหรับฉายภาพยนตร์โดยเฉพาะ รวมทั้งมีเครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสทริป และมีเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับให้ครูผลิตอุปกรณ์การสอนเอง ตลอดจนมีห้องเฉพาะสำหรับการผลิตอุปกรณ์การสอน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๖

ก) การจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ในโรงเรียน

วิธีที่ทางโรงเรียนจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์แต่ละชนิดเข้ามาในโรงเรียนนั้นวิธีที่ได้มามากที่สุดได้แก่ ทางโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (คมส.) หรือ กรม ฯ จัดสรรมาให้เอง คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมาได้แก่การซื้อด้วยเงินนำรุงการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๗ ส่วนวิธีที่ผู้ใจบุญอื่น ๆ บริจาคให้เป็นวิธีที่ได้มาอันดับสอง คือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๗

ในเรื่องการผลิตอุปกรณ์การสอนของครูเอง มีการผลิตบ้างนาน ๆ ครั้ง หรือตามความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๖ ส่วนที่เคยผลิตเองบ่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๓ ส่วนที่ไม่เคยผลิตเลยมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๐๔.๐๖

ในกรณีที่โสตทัศนอุปกรณ์ที่ครูต้องการ ไม่มีหรือมีให้ไม่พอวิธีที่ครูจะได้นำซึ่งอุปกรณ์ชนิดนั้น ๆ เพื่อนำมาประกอบการสอนมากที่สุด คือ บอกให้ทางโรงเรียนจัดซื้อหรือจัดหามาให้ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๓ วิธีรองลงมาได้แก่ หังครูและนักเรียนช่วยกันหามาด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ วิธีที่หามาอันดับสองได้แก่ การเก็บเงินจากเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อนำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๑

ส่วนแหล่งที่ครูได้ค่าใช้จ่ายมาใช้ในการผลิตอุปกรณ์การสอนมากที่สุด คือ ทางโรงเรียนออกให้ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๑ รองลงมาได้แก่จ่ายเงินส่วนตัวเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๓ ส่วนที่น้อยที่สุดได้แก่วงครูช่วยกันจ่าย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๒

จำนวนโสตทัศนอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียน

จำนวนโสตทัศนอุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนมีอยู่ในครอบครองและยังใช้การได้ดี

ประเทศวิเศษด้วย เป็นเหตุให้เป็นจำนวนและองค์การจำนวนมากที่สุด : ส่วนประธาน มาซาดิ มีจำนวนและองค์การจำนวนมากที่สุด

ประเทศอิสลามี่ตรง องค์การที่มากที่สุดและ องค์การมากที่สุด ที่มีจำนวนและองค์การโดย อิสลามี่แรก มีจำนวนโรงเรียน

ประเทศโซเวียต มีแผนเสียงมีจำนวนและองค์การจำนวนมากที่สุด ที่มีจำนวนและองค์การ น้อยโตแก่ด้วย

ประเทศลาตินอเมริกา มีจำนวนมากที่สุด ส่วนที่องค์การจำนวนมากที่สุด โตแก่สโตน

ประเทศเครื่องฉาย ปรากฏว่าเครื่องฉายภาพยนตร์มีจำนวนมากที่สุด ส่วนที่ไม่มีด้วย โตแก่เครื่องฉายภาพนิ่งและเครื่องฉายฉายจอโทรทัศน์ มีองค์การจำนวนมากที่สุด โตแก่ เครื่อง ฉายสโตนี่มีสมัครใจ มีองค์การขบขั้มที่สุด โตแก่เครื่องฉายภาพสามมิติระ

ประเทศเครื่องเล่น เครื่องเล่นแผ่นเสียงมีจำนวนและองค์การกว่าเครื่องเล่นแบบ เสียง

ส่วนสินค้า กระจก ไม่มีเลย แต่องค์การ เป็นจำนวนมาก

กานการเลือกโสตทัศนอุปกรณ์เข้ามาไว้ในโรงเรียน

ผู้มีใจการศึกษาเลือกโสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าสู่โรงเรียนมากที่สุดโตแก่หัวหน้าสาขาวิชา หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๐ รองลงมาคือ ทางการ กบส. เป็นผู้มี ใจการศึกษาจัดสรรมาโตแก่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๓ ส่วนครูและนักเขียนร่วมกันเลือก มาซื้อโสตทัศนอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๗

ส่วนวิธีการเลือกโสตทัศนอุปกรณ์ของครู ก่อนที่จะเข้ามาใช้ประกอบการสอนโตแก่ที่สุด คิดเลือกตามระบอบการสอน ร้อยละ ๕๐.๕๓ ต่อมาเลือกตามความเห็นรวมของตนเอง ร้อย ละ ๓๕.๓๖ วิธีพิจารณาร่วมกันนักเขียนเป็นวิธีที่น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๔.๕๓

การนำโสตทัศนอุปกรณ์เข้าใช้ประกอบการสอนโตแก่ครั้งหนึ่ง ๆ ของครูส่วนมากครูเลือก ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาของวิชาที่สอน ร้อยละ ๕๐.๐๐ ต่อมาเลือกอุปกรณ์ที่หาโตแก่ง่าย และนำมาใช้โตแก่สะดวก ร้อยละ ๔๗.๕๗ โตแก่ที่สุด โตแก่เลือกอุปกรณ์ที่ราคาแพง คิดเป็น ร้อยละ ๑๐.๖๖

งานการในวิชาวิชวลักรของครู

เมื่อครูจะนำวิชวลักรออกมาใช้ประกอบการสอน วิชาที่ครูเตรียมตัวมากที่สุด ก็คือ พหุศาสตร์ในชั้นประถม ๕๐.๐๐ รองลงมาได้แก่เคมีและภาษาอังกฤษอย่างดีก่อน ลงมือสอน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๖ ส่วนวิชาที่ครูขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าหรือครูโศก ทัณฑ์ก็มาเป็นวิชาที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๐

ในด้านความถี่ในการนำวิชวลักรประกอบการสอนของครู ปรากฏว่าครูใช้ วิชวลักรในการสอนเฉพาะในบางชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ ๘๖.๖๕ รองลงมาได้แก่ วิชา วิชวลักรในการสอนเลยครั้งก็คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๘ ที่น้อยที่สุดได้แก่ในกรณีวิชาวิชวลักร การสอนเลย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๘

สาเหตุที่ครูต้องใช้วิชวลักรประกอบการสอนเฉพาะในบางชั่วโมงนั้น สาเหตุ ใหญ่เนื่องมาจากเนื้อหาวิชาที่จะสอนนั้นเฉพาะวิชาที่จะใช้วิชวลักรประกอบ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๑ รองลงมาได้แก่มีอุปกรณ์หรือวัสดุบางอย่างพร้อมเสียบ้าง จึงจะนำมาใช้ได้โดยสะดวก คิดเป็น ร้อยละ ๑๘.๖๘ รองลงมาได้แก่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๖ สาเหตุที่น้อยที่สุดได้แก่ งบประมาณในการนำวิชวลักรมาใช้ครั้งแรกก็มาเปลี่ยนโรงเรียน คิด เป็นร้อยละ ๑๐.๘๓

สาเหตุที่ครูไม่ได้ใช้วิชวลักรประกอบการสอนในชั่วโมงนั้นเลย ส่วนใหญ่เนื่องมาจาก ไม่สามารถที่จะหาอุปกรณ์หรือของครุภัณฑ์ใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐ รองลงมาได้แก่เห็นว่าไม่ จำเป็นหรือไม่เหมาะสมที่จะใช้วิชวลักร ร้อยละ ๔๘.๖๘ สาเหตุรองลงมาได้แก่ ไม้มี เวลาว่างไม่เพียงพอที่จะจัดเตรียม วิชาวิชวลักร คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๘ ส่วนสาเหตุที่น้อยที่สุด ก็คือมีความเห็นคล้อยและเก็บหลักฐานที่จะใช้ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๖

เมื่อครูจะนำเวลาวิชวลักรออกมาใช้ ผู้ที่ครูจะลงสอนภาคเป็นส่วนมากได้แก่ ครูหัวหน้าสายวิชา ร้อยละ ๓๘.๖๒ รองลงมาได้แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแล วิชาวิชวลักร คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๔ ที่น้อยที่สุดได้แก่ เพียงแต่เห็นชื่อวิชาในสมุดเรียนขอ ยืมเท่านั้น ร้อยละ ๑๑.๑๖

ในเรื่องการนำวิชวลักรออกมาใช้ ส่วนมากขอรับด้วยปากเปล่าจากคนกลางหน้า ปรองละ ๓๖.๑๘ รองลงมาได้แก่ การขอความช่วยเหลือความจำใจในแผนหรือรับการยื่นตรงหน้า ปรอง คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๐ ส่วนน้อยที่สุด คือไม่ต้องการหลักฐานการขอรับใด ๆ ทั้งสิ้น ร้อย

๓๖.๒๕ และในเรื่องการส่งวัสดุอุปกรณ์ ส่วนมากแจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบเพื่อหาหลัก
ฐาน ร้อยละ ๒๔.๒๔ รองลงมาได้แก่ แจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบโดยไม่ต้องทำเป็นหลักฐาน
อีกเป็นร้อยละ ๑๐.๖๒

ระยะเวลาในการบิ่ววัสดุอุปกรณ์ของครูในครั้งหนึ่ง ๆ ส่วนใหญ่ไม่เป็นกำหนด
แล้วแต่ความต้องการและความจำเป็นในการใช้แต่ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๘ รองลงมา
ได้แก่ ๑ - ๒ วัน ร้อยละ ๑๔.๓๓ ระยะเวลาที่ให้น้อยที่สุด ได้แก่ ๕ - ๖ วัน ร้อยละ ๐๘.๐๐

ในด้านความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ของครู ส่วนใหญ่ให้ความ
สนใจและตั้งใจ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๓ รองลงมาได้แก่ นักเรียนทุกคนให้ความสนใจเป็นอย่างดี
ร้อยละ ๒๗.๔๑ ส่วนไม่มีนักเรียนสนใจเลยน้อยที่สุด ร้อยละ ๐๐.๓๐

ในขณะที่ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ปฏิกริยาของนักเรียนส่วนมากมีความ
สนใจต่ออุปกรณ์และการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๔๑ รองลงมาได้แก่ มีความกระตือ
รือสนใจในบทเรียนที่ ร้อยละ ๔๕.๓๑ และที่น้อยที่สุด ได้แก่นักเรียนไม่แสดงปฏิกริยาตอบสนอง
เลย ร้อยละ ๐๐.๖๒

ในด้านความรู้สึกรู้สึกของครูที่มีต่อวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ หลังจากใช้ประกอบการสอนแล้ว
ส่วนมากเห็นว่าทำให้เด็กเกิดความพอใจสนใจและมีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ
๗๕.๖๒ รองลงมาเห็นว่าช่วยในการสอนในช่วงเวลานั้นได้ผลดียิ่งขึ้น ร้อยละ ๕๔.๓๓ ส่วนน้อย
ที่สุด เห็นว่าการใช้อุปกรณ์ทำให้การเรียนไถ่ผลน้อยกว่าการไม่ใช้เลยคิดเป็นร้อยละ ๐๐.๓๐
ส่วนความเห็นที่ว่า ทำให้เสียเวลาในการจัดเตรียมอุปกรณ์โดยไม่ได้ประโยชน์เลย ไม่มีผู้ใด
ตอบ

หลังจากที่ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนแล้ว กิจกรรมที่ติดตามผลการใช้ที่
ครูส่วนใหญ่ใช้ ได้แก่ ให้นักเรียนตอบคำถามหรือทำข้อทดสอบคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๐ รองลง
มาได้แก่ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ร้อยละ ๓๔.๕๓ กิจกรรมที่ครูทำน้อยที่สุดได้แก่ การ
จัดทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๐๐.๕๓

ผลตามวัตถุประสงค์ของการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนของครูส่วนมากได้ผลดี
พอประมาณ ร้อยละ ๖๓,๑๒ รองลงมาได้ผลปานกลางร้อยละ ๑๔.๑๒ ที่น้อยที่สุดได้แก่ ได้ผลน้อย
คิดเป็นร้อยละ ๐๐.๖๒ ส่วนผลที่ไม่ได้เลยไม่มีผู้ตอบ

สถานที่ที่ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ส่วนมาก ได้แก่ห้องเรียน คิดเป็น

รศชช ๓๖.๒๕ รองลงมาได้แก่ทองผาภูมิ นคร รศชช ๓๓.๑๒ ที่ไหนอยู่ที่สุดได้แก่
โรงอาหาร รศชช ๐๒.๑๔

ส่วนประเภทของวัสดุอุปกรณ์ เกือบไปประกอบการสวนเบญจกิติที่สุโขทัย
โสตทัศนศึกษา ประเภทภาชนะ รศชช ๕๕.๓๗ รองลงมาได้แก่ประเภทวัสดุสายเคเบิล (กราฟิก)
รศชช ๕๖.๒๕ รองลงมาเป็น ถัดกับสามได้แก่ โสตทัศนศึกษาประเภทโสตวัสดุ รศชช ๕๑.๕๖
ส่วนที่ไหนอยู่ที่สุด ก็คือ โทรทัศน์ ถัดไป รศชช ๐๑.๕๖

งานการเก็บรักษาโสตทัศนศึกษา

ผู้รับหน้าที่ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ทางโสตทัศนศึกษาของ
โรงเรียน ส่วนมากได้แก่ ครูโสตทัศนศึกษาที่เป็น รศชช ๒๕.๐๖ รองลงมาได้แก่ครูคนใดคนหนึ่งก็ได้
ได้รับมอบหมายคือเป็น รศชช ๒๕.๕๓ และที่น้อยที่สุดได้แก่ อาจารย์ใหญ่จัดการเอง ถัดไป รศชช
๐๐.๕๓

ส่วนสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์การสวนต่าง ๆ ของโรงเรียนส่วนมาก ได้แก่ห้อง
โสตทัศนศึกษา หรือห้องอุปกรณ์ รศชช ๓๕.๖๔ รองลงมาได้แก่ ไมได้เก็บรวมกันไว้ในที่หนึ่งที่ได้
โดยเฉพาะ รศชช ๒๐.๓๑ ส่วนที่ใดเก็บน้อยที่สุดได้แก่ห้องเก็บของ รศชช ๑๐.๕๓

สถานที่ของห้องที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นห้องกว้างขวางและเป็นที่
ระเบียบเรียบร้อย จัดเป็นหมวดหมู่ รศชช ๒๖.๕๖ สถานที่ของที่ใดเก็บรองลงมาโดยยก ห้องเด็ก
กัมขามเก็บไปจนไม่สามารถที่จะจัดให้เป็นระเบียบได้ รศชช ๒๑.๕๗ ส่วนของที่มีคนเก็บไปช่วย
ดูแลของใช้เป็นที่เก็บน้อยที่สุด รศชช ๐๐.๖๒

งานการบริการ

บริการส่วนใหญ่ทางโสตทัศนศึกษาที่โรงเรียนมีให้แก่ครูทั่วไป ได้แก่การมีวัสดุสิ้น
เปลืองต่าง ๆ เช่นกระดาษ กาว ฯลฯ สำหรับใช้ทำอุปกรณ์ต่าง ๆ รศชช ๒๕.๑๒ บริการรอง
ลงมาคือมีการส่งครูเข้ารับการอบรมทางคามโสตทัศนศึกษาเป็นบางครั้ง รศชช ๒๓.๑๒ บริการที่
ทางโรงเรียนมีให้ครูน้อยที่สุด คือ การแจกคู่มือในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆคือเป็น รศชช ๐๒.๕๑

ในความเห็นที่เห็นสองครูทั่วไปที่คอยบริการทางโสตทัศนศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดให้
ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มีบริการปานกลาง รศชช ๓๕.๖๒ รองลงมาเห็นว่ายังไม่พอไร รศชช ๒๑.๕๖
ส่วนความเห็นในเรื่องบริการที่ยังใช้ไม่ได้ มีน้อยที่สุด รศชช ๐๖.๕๖

การเข้าถึงเทคโนโลยี และความสนใจของครู

การเข้าถึงเทคโนโลยี และความสนใจของครู ส่วนใหญ่เข้าใจอย่างถูกต้อง โดยหมายถึงอุปกรณ์การสอนแบบต่าง ๆ ทุกชนิดที่อาจจะเป็นเครื่องมือนวัตกรรม หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ สามารถนำพาไปสู่กระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเกิดการเรียนรู้ อย่างดีที่สุดใน ปีงบประมาณ ๒๕.๕๑ รองลงมาเข้าใจว่าหมายถึง การยอมรับ เครื่องมือที่เสี่ยง สไลด์ ซีดีรอม แผ่นภาพต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๖ ที่มีความเห็นน้อยที่สุด โดยที่หมายถึงการ สวิตช์ โทรทรรศน์ การศึกษานอกระบบที่ การทดลองคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐

ครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของสื่อทัศนูปกรณ์ว่ามีสิ่งจำเป็นมากในการ สอนวิชาต่าง ๆ เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๖ รองลงมาเห็นความเห็นว่า มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๕ ส่วนที่เห็นความเห็นน้อยที่สุด ก็เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพราะสำคัญต่อการอธิบายของครูเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ

๐๐.๓๑

ส่วนความนิยมของครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนนั้น ส่วนใหญ่ชอบพอสมควร ร้อยละ ๕๕.๖๕ รองลงมาได้แก่ชอบอย่างมาก ร้อยละ ๓๖.๕๐ ที่น้อยที่สุดได้แก่ไม่ชอบเลยคิดเป็นร้อยละ

๐๐.๓๑

เหตุผลส่วนใหญ่ของครูในการที่นิยมใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน เพราะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจและตั้งใจใ้เรียน ร้อยละ ๓๖.๕๕ เหตุผลรองลงมาเพราะเห็นว่าสื่อทัศนูปกรณ์ มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก ร้อยละ ๒๖.๕๕ รองลงมาให้เหตุผลว่าช่วยทุ่นเวลาในการสอนและประหยัดค่าง่าย ร้อยละ ๑๘.๐๖ ส่วนเหตุผลในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เพราะเพียง สื่อบรรยากาศที่ชวนน่าใจง ๆ มีผู้ควบคุมที่ดีที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๖ ส่วนเหตุผลที่ไม่มีผู้ควบคุมโดยนัก เพราะครูเป็นผู้ รับผิดชอบทางด้านนั้นเองใช้จึงปฏิบัติก็ตามเพื่อมีใ้ตนเองพัฒนา และเพราะมีเวลาว่างมาก

ส่วนเหตุผลในการที่ครูไม่ชอบการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนส่วนใหญ่นั้น เพราะมีวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ สำนาคในการจัดการร้อยละ ๔๔.๐๖ เหตุผลรองลงมาได้แก่ไม่มีความรู้และ ประสบการณ์ในการใช้ของชนิด ร้อยละ ๑๓.๕๓ เหตุผลรองลงมาได้แก่สภาพของห้องเรียนไม่ กำหนดต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์นี้ ๆ ร้อยละ ๑๒.๕๐ ส่วน เหตุผลที่ว่าไม่มีใครมองเห็นความสำคัญ ของสื่อทัศนูปกรณ์ มีผู้ควบคุมที่ดีที่สุด ร้อยละ ๐๐.๖๖

กิจกรรมทางไสยศาสตร์ศึกษาที่ครู สนธิ และ โสภิตา แล้ว ที่มากที่สุดโดยผ่านการ เกรียมการ สอน
ลงหน้า แล้วจะไต่ถามว่าสมทบเรียนตอนใดจะใช้รูปกรณชนิดใด ก็เป็นร้อยละ ๗๓.๔๓ รองลงมาโดย
ศึกษาศึกษาระยะบทเรียนที่จะสอนแล้วจะไต่ถามรูปกรณการ สอนเขาช่วย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๓
กิจกรรมที่ไต่ถามด้วยมากที่สุด โดยไต่ถามถึงความร่วมมือและความช่วยเหลือจากรูปกรณอง หรือ
ประชาชน หรือองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปกรณของการ ร้อยละ ๑๐.๒๒

กิจกรรมที่ยังไม่ไต่ถาม ที่มากที่สุดโดยไต่ถามถึงความร่วมมือ และความช่วยเหลือจาก
รูปกรณอง หรือประชาชน หรือองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปกรณของการ
ร้อยละ ๓๗.๑๔ รองลงมาโดยถามนักเรียนไปศึกษาก่อนสถานใด ร้อยละ ๒๖.๒๕ ที่อยู่ที่สูง
โดยเกรียมการ สอนลงหน้า แล้วจะไต่ถามว่าบทเรียนตอนใด จะใช้รูปกรณชนิดใด ร้อยละ

๑๐.๘๓

ส่วนกิจกรรมที่คิดจะทำวันคล้ายแรก โดยเก็บสำเนาหลังวิธีรูปกรณต่าง ๆ แล้วจะไต่ถาม
มาใช้ประโยชน์ใด ร้อยละ ๒๐.๓๑ วันคล้ายต่อมาโดยเก็บรวบรวมวิธีรูปกรณสิ่งของต่าง ๆ ที่จะ
นำมาใช้เพื่อรูปกรณการ สอนใด ร้อยละ ๑๖.๒๕ ส่วนกิจกรรมที่คิดจะทำน้อยที่สุดโดย เกรียมการ สอน
ลงหน้า แล้วจะไต่ถามว่าบทเรียนตอนใด จะใช้รูปกรณ ชนิดใด ร้อยละ ๑๔.๑๒

โดยที่รูปกรณที่ครู มีความถนัดและชอบใช้มากที่สุด โดยเก็บแบบฝึกเสริมร้อยละ ๕๗.๕๑
รองลงมาโดยเก็บแบบภาพ รูปภาพ ภาพตัดมา ร้อยละ ๔๔.๐๒ ต่อมาโดยเก็บภาพปริศนาคำเป็นร้อยละ
๕๐.๓๑ ส่วนโดยที่รูปกรณที่มีความสำคัญรองลงมาเป็นอันดับที่ ๑๐ โดยเก็บ การสาธิต การทดลอง
นิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๓

ในคำสัมภาษณ์ได้แสดงครูในเรื่องการจัดห้องไสยศาสตร์รูปกรณ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
เองโดยที่รูปกรณควรจัดแยกห้องโดยเจาะจง คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๓ รองลงมาเห็นว่าควรรวมเข้า
เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด ร้อยละ ๑๘.๗๕ ส่วนที่มีความเห็นว่าควรจัดรวมอยู่ในห้องฝึกครู มีน้อยที่สุด
คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๔

งานทางด้านไสยศาสตร์ศึกษาของโรงเรียน ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรฝึกครู
ไสยศาสตร์ศึกษาสำหรับวิทยุผลงานนี้โดยตรง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕๐ และเห็นว่าไม่ควรจะให้
บรรณาธิการรับผิดชอบดูแลงานทางด้านนี้ โดยให้ภาระอบรมทางด้านไสยศาสตร์ศึกษาอีกเรื่องหนึ่ง
คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๔

ความความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน เห็นว่า ครู
ส่วนใหญ่ในโรงเรียนมีการนิยมนิเทศอุปกรณ์การสอนกัน กิจเป็นร้อยละ ๕๔.๓๓ รองลงมาเห็นว่ามี
การนิยมนิเทศมาก กิจเป็นร้อยละ ๓๐.๓๔ ส่วนความเห็นที่ว่านิเทศอุปกรณ์น้อยที่สุด กิจ
ร้อยละ ๐๘.๓๓ ความเห็นที่ว่าไม่มีใครนิยมนิเทศเลยไม่มีเลย และอายุของครูอาจารย์ที่นิเทศ
อุปกรณ์การสอนเห็นส่วนมากอายุระหว่างอายุ ๒๑ - ๓๐ ปี ร้อยละ ๓๕.๐๐ รองลงมาโดยอายุ
ระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ร้อยละ ๑๖.๖๗ ที่เรียนที่สุดโดยอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๐๘.๓๓
ส่วนอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี และ ๕๑ - ๖๐ ปี ไม่มีเลย ประสิทธิภาพในการสอนทางครูที่
นิเทศอุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่โดยที่ประสิทธิภาพในการสอนต่ำกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๕๐.๐๐ รอง
ลงมาโดย ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๑ - ๑๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ ส่วนที่ไม่มีผู้สอนเลยโดยที่
๑๖ - ๒๐ ปี ๒๑ - ๒๕ ปี และ ๒๕ ปีขึ้นไป วุฒิของครูที่นิเทศอุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่โดยที่
ปริญญาตรี ร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมาโดย ปกศ. หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ
วุฒิปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ ส่วนที่ไม่มีผู้สอนเลยโดยที่วุฒิปริญญาหรือเทียบเท่า
ปริญญาตรี

ส่วนความคิดเห็นในเรื่องชั่วโมงสอนของครูอาจารย์ที่นิเทศอุปกรณ์การสอน

โสตทัศนศึกษาของโรงเรียนนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรมีชั่วโมงสอน ร้อยละ ๖๖.๖๖ ที่เห็นว่าการ
ร้อยละ ๓๓.๓๔ และในกรณีที่เป็นห้องที่มีการสอน ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีชั่วโมงสอน
ระหว่าง ๑ - ๒ ชั่วโมง ร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมาโดย ๒ - ๔ ชั่วโมง ร้อยละ ๓๓.๓๔

ปัญหาและอุปสรรค

สิ่งที่ เป็นปัญหาและอุปสรรคขัดขวางการใช้อุปกรณ์การสอนของครูมากที่สุด โดยที่
โรงเรียนนี้ส่วนใหญ่โดยที่ไม่มีเวลาเตรียม การใช้อุปกรณ์การสอน ร้อยละ ๒๗.๕๑ ปัญหาและอุปสรรค
อีกโดยที่ ไม่สามารถผลิตอุปกรณ์เองได้ หรือรู้สึกยุ่งยากลำบากในการผลิต ร้อยละ ๒๕.๖๖
ปัญหาและอุปสรรคที่น้อยที่สุดโดยที่ใช้อุปกรณ์การสอนแล้วไม่ได้อผล ทำให้เบื่อหน่ายทอดทิ้งจะ
พยายามใช้ต่อไป ร้อยละ ๐๐.๖๖

ส่วนสาเหตุที่ทำให้โครงการโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนไม่เกิดผลดีเท่าที่ควร
สาเหตุใหญ่โดยที่ ขาดงบประมาณ ร้อยละ ๔๔.๐๖ สาเหตุรองลงมาโดยที่ ขาดสถานที่ที่จะใช้เป็น
ศูนย์หรือหน่วยโสตทัศนศึกษาเพื่อให้บริการแก่ครูทั่วไป ร้อยละ ๒๕.๓๓ สาเหตุรองลงมาโดยที่ ขาด
ผู้นำที่มีความสามารถสำหรับดำเนินงานโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน ร้อยละ ๒๖.๕๖ ส่วน
สาเหตุที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดโดยที่ ขาดความสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหาร ร้อยละ

ภาวะความต้องการในการปรับปรุง

ความต้องการในการที่จะปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน ที่มีความต้องการสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้การสนับสนุน และเห็นความสำคัญของอุปกรณ์การสอน เป็นความต้องการอันดับสูงรองลงมา ที่ต้องการหน่วยที่สุดโดยแยกการลดชั่วโมงสอน หรืองานอื่น ๆ ลงแล้วจะไม่มีเวลาในการเตรียมอุปกรณ์

ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ที่ครูเห็นว่าใช้แล้วได้ผลดีที่สุด และมีความสำคัญที่จะคงให้มีการปรับปรุงแก้ไข และตามาเพิ่มเติมอีก มากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ และเครื่องฉาย ร้อยละ ๕๑.๘๘ อันดับสองได้แก่ สไลด์ และฟิล์มสตริป รวมทั้ง เครื่องฉาย ร้อยละ ๔๔.๑๖ อันดับสามได้แก่ เทปและเครื่องบันทึกเสียง ร้อยละ ๓๖.๔๑ และอันดับสี่ได้แก่ วัสดุพิมพ์ ร้อยละ ๑๔.๖๔

การค้นพบใหม่ที่จริงจากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าเปอร์เซ็นต์ในการควบคุมแบบ
 ก้อนกลมกลอนร่างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบสอบถามไม่รัดกุมพอ หรืออาจเป็นเพราะการ
 อารมณ์ไม่ดีเวลาตอบ เพราะระยะเวลาที่ต้องแบบสอบถามไป เป็นเวลาที่ครูอาจารย์จะต้องออก
 ข้อสอบ คุมสอบ ตรวจข้อสอบ ฯลฯ โดยเฉพาะโรงเรียนในโครงการ ศึกษาดูการฝึกศึกษาโรงเรียน
 สัมภาษณ์ครูประจำชั้นก็ใช้เวลานานมาก ครูอาจารย์จึงหาเวลาว่างยาก อย่างไรก็ตามเปอร์เซ็นต์
 การควบคุมแบบกลอนกลมกลอนร่างน้อยในการทำการวิจัยครั้งนี้ได้ ซึ่งปรากฏผลว่าครูผู้ควบคุมแบบ
 กลอนกลมกลอนใหญ่อยู่ในขั้นสูงคือ ปฏิบัติดีและเคยใช้วิธีประเภทนี้ศึกษาค้นคว้า
 แล้วเป็นส่วนใหญ่ จึงมีความเข้าใจในเรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ ขอบข่าย

งานการนิเทศงานในสถานศึกษาของโรงเรียน ปรากฏว่าโรงเรียนเริ่มมีผู้นิเทศ
 มีโครงการหรือแผนงานทางด้านนี้และมีศึกษานิเทศก์ทางด้านนี้เข้าไปศึกษาแนะนำและช่วยเพื่อ
 ปรารถนาคือผู้ที่ดูแลงานทางด้านนี้ประจำโรงเรียน แต่โรงเรียนขาดศูนย์หรือห้องนิเทศศึกษ
 ศึกษาใจสำรับนริการครู และในหลายโรงเรียนก็เคยมีผู้เสวนาวิชาหรือวิทยากรทางด้านนิเทศศึกษ
 ศึกษาบ้างแต่คำแนะนำหรืออบรมครู นอกจากนี้ ทางโรงเรียนแจ้งขอจัดห้องฉายภาพยนตร์ รวม
 ทั้งเครื่องฉาย สอดจนเครื่องสื่อ เครื่องฉายที่จะให้ครูผู้สอนได้ดูการสอนเองด้วย

งานการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่ทางโครง
 การศึกษาดูการฝึกศึกษาโรงเรียนมีงบประมาณประจำไปจัดสรรมาใช้เอง โดยทางโครงการฯ จะ
 จัดหรืออุปกรณ์ก็ได้ และในทางโรงเรียนส่งคนหาซื้ออุปกรณ์ใช้ของตน จึงเห็นว่าโรงเรียน
 มีงบประมาณประจำไปซื้ออุปกรณ์ใช้เองบ้าง แต่ส่วนใหญ่ทางโรงเรียนอาจจัดซื้อใช้
 เองด้วยเงินค่าจ้างการศึกษา ส่วนการรับบริจาคจากญาติมิตรผู้มีความดีใจบริจาค งบประมาณเนื่อง
 มาจากบุคคลอื่น ๆ ไม่มากนัก ส่วนใจความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ก็ได้ ครูส่วนมากมีการยืม
 อุปกรณ์การสอนเองข้างนาม ๆ ครั้ง ซึ่งนับว่ามีผลไม่มากนัก ในกรณีที่ครูต้องการจะนำวัสดุ
 ภัณฑ์อุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนแล้วอุปกรณ์นั้น ๆ ไม่มีหรือมีไม่พอ ครูก็จะบอกให้ทาง
 โรงเรียนไปจัดซื้อหรือยืมจากญาติ ซึ่งกว่าที่ทางโรงเรียนจะได้อนุมัติซื้อมาใช้ก็ล่วงเกินเวลานาน
 จึงทำให้ไม่ทันการ นับว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูเกิดความท้อถอย หรือเสียกำลังใจในการที่จะ
 ใ้ครูนำอุปกรณ์ประกอบการสอน บางครั้งครูอาจจ่ายเงินส่วนตัวเองบ้างในการจัดหาอุปกรณ์ที่
 ต้องการมาใช้ประกอบการสอน แต่ถ้าตัววัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงจำเป็นต้องให้ทางโรงเรียน
 ออกเอง

จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ที่ทางโรงเรียนมีอยู่ในครอบครอง จะเห็นว่ายังมีจำนวนไม่มากนัก อุปกรณ์บางอย่างทางโรงเรียนไม่มีเลย เช่นภาพการ์ตูน โปสเตอร์ ใส่อรรถาภาพเสียง ภาพโปร่งแสง เครื่องฉายภาคพื้นดิน เครื่องฉายภาคจุลทรรศน์ และมีภาพยนตร์ ซึ่งบรรดาโสตทัศนูปกรณ์ดังกล่าว ทางโรงเรียนอาจมีสักเรียนและครูชาวถิ่นประชิดขึ้นมาก็ตามครูมีความรู้ในล้นนัย่าง ส่วนวัสดุประเภทเครื่องฉายจะมีภาพยนตร์มีราคาแพงเกินกว่าที่จะจัดหาเอาเองได้

คำถามการเลือกโสตทัศนูปกรณ์เข้ามาใช้ในโรงเรียน ส่วนใหญ่หัวหน้าสาขาวิชาหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้พิจารณาเลือก ยกเว้นบางครั้งที่โครงการ กนศ. จัดสรรมาให้เอง ซึ่งนับว่าเป็นการดี เพราะหัวหน้าสาขาวิชาเป็นผู้ที่รู้ความต้องการของครูก่อนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนมากที่สุด แต่การเลือกที่ผิดพลาดมักมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโสตทัศนศึกษาขึ้น เพื่อช่วยกันพิจารณาเลือก การเลือกวัสดุอุปกรณ์ของครูก่อนที่จะนำมาใช้ประกอบการสอน ส่วนมากมักปรึกษากับหัวหน้าสาขาวิชา และเลือกตามประมวลการสอน ซึ่งทางที่ดีควรจะได้ปรึกษากับครูโสตทัศนศึกษาด้วย ส่วนการนำวัสดุอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนในครั้งหนึ่ง ๆ ของครู ส่วนมากเลือกรวมความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และเลือกอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ซึ่งนับว่าเป็นหลักการเลือกที่ดี

คำถามการได้โสตทัศนูปกรณ์ของครู ครูส่วนใหญ่ก่อนใช้ได้มักทบทวนใจเสียก่อน ซึ่งเป็นการดี เพราะจะทำให้ครูเห็นปัญญตามอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ แต่ครูจะขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำจากครูโสตทัศนศึกษาหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ ด้วยความถี่ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ครูส่วนมากจะใช้ประกอบการสอนเฉพาะในบางชั่วโมง ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาวิชาเฉพาะที่จะใช้หรือสามารถหาวัสดุอุปกรณ์มาประกอบได้ แต่อย่างไรก็ตามปรากฏว่าผู้ที่ไม่ได้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนมีจำนวนน้อยมาก นับว่าการได้อุปกรณ์ของครูดีพอสมควร ก่อนที่ครูจะนำวัสดุอุปกรณ์ออกมาใช้ก็ต้องขออนุญาตจากครูหัวหน้าสายวิชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดูแลวัสดุอุปกรณ์ก่อน แต่การเขินอายขี้อายใจเป็นหลักฐานยังมีอยู่มาก การยืมวัสดุอุปกรณ์และการส่งคืน ควรจะได้มีแบบฟอร์มการยืมการส่งคืนใจอย่างรัดกุม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการใช้ของครูเอง วัสดุอุปกรณ์จะได้มีการหมุนเวียนกันใช้อย่างทั่วถึง การสำรวจวัสดุอุปกรณ์ก็จะง่ายเข้า ถ้าหมดเวลาในการขอขืมก็ควรจะกำหนดหลักเกณฑ์ส่งไปให้แน่นอน ทั้งนี้ให้พิจารณาดูความจำเป็นในการใช้ของครูเป็นแต่ละบุคคลไปด้วย

อีกเป็นส่วนใหญ่จะให้ความสนใจในกิจการวิชาวิศกุปกรณ์ของครูมากและครูเองก็เกิดความรู้สึกสนใจในการใช้วิศกุปกรณ์ประกอบการสอน เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เด็กเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น แต่กิจกรรมที่ควรมีหลังจากใช้วิศกุปกรณ์ประกอบการสอนแล้ว นั้นว่ายังพำกั้นน้อยมาก ส่วนมากจะให้นักเรียนลอกคำจากหรือทำข้อทดสอบ ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่เสียเวลาและสะดวกที่สุด ผลการใช้วิศกุปกรณ์ของครูนับว่าโดยมากประมาณ ส่วนสถานที่ที่ครูมักใช้อุปกรณ์การสอน ก็คือห้องเรียนนั่นเอง เพราะการเรียนการสอนส่วนมากมักจะอยู่แต่ในห้องเรียน วิศกุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ประเภทภาพนิ่ง ซึ่งอาจเป็นเพราะวิศกุปกรณ์ชนิดนี้หาได้ง่าย และมีราคาไม่แพงนัก

ด้านการเก็บรักษาโสตทัศนูปกรณ์ ส่วนมากครูโสตทัศนศึกษาจะเป็นผู้เก็บรักษา ซึ่งเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่นี้ที่สุด ส่วนสถานที่เก็บจะเก็บไว้ในห้องโสตทัศนูปกรณ์หรือห้องอุปกรณ์ แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าโรงเรียนทั่วไปยังมีห้องโสตทัศนูปกรณ์ไม่มากนัก

ด้านบริการ เมื่อเร้นค้นในการตอบคำถามนี้ว่าน้อย แสดงว่าทางโรงเรียนกลางไปมีบริการทางโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูเท่าใดนัก และบางโรงเรียน โรงเรียนที่มีบริการยังมีวิศกุปกรณ์เพียงสองสามตัวสำหรับใช้ทำอุปกรณ์ให้เด็กดู และมีการส่งครูเข้ารับการอบรมทางโสตทัศนศึกษาเป็นครั้งคราว การแจกคู่มือในการใช้วิศกุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นว่ามีน้อยมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากขาดครูผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำ

ด้านทัศนคติและความสนใจของครู ครูส่วนใหญ่จะให้ความสนใจของคำว่าโสตทัศนูปกรณ์เป็นกลางดี แสดงว่ามีความรู้และความสนใจในด้านนี้ดี ตลอดจนเป็นความสำคัญว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนวิชาต่าง ๆ อย่างมาก และมีสนใจวิศกุปกรณ์ประกอบการสอนกับพอสมควร แต่ครูส่วนใหญ่ไม่สนใจใช้วิศกุปกรณ์ประกอบการสอนเพราะขาดแคลนวิศกุปกรณ์และลำบากในการจัดหาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้สภาพของโรงเรียนซึ่งไม่อำนวยความสะดวกการใช้วิศกุปกรณ์อีกด้วย ซึ่งนี้อาจเป็นเพราะการว่างตัวของโรงเรียนไม่พำกั้นคนหรือโรงเรียนไว้ใจอาจารย์โดยเฉพาะก็ได้

กิจกรรมทางโสตทัศนศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ได้ทำแล้ว ก็คือ การเตรียมการวางแผนที่จะใช้ทรัพยากรความสนใจของคนในโรงเรียนใช้อุปกรณ์ชนิดใดในการศึกษานักเรียนและบทเรียน นับว่าเป็นผลดีและสะดวกแก่ครูเป็นอย่างมาก ถ้าพำกั้นน้อยอย่างสม่ำเสมอ ก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนกิจกรรมที่ดีจะพำกั้นมากที่สุด คือ การส่งนายของวิศกุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้ประโยชน์ กิจกรรมชนิดนี้ควรจะได้พำกั้นก่อน เพราะเป็นประโยชน์กว่าการ

ที่จะนำเอาอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนมากและจะทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาประกอบการสอนบ้าง

โดยวัสดุอุปกรณ์ที่ครูมีความยินดีและชอบใช้มากที่สุด คือ เทปบันทึกเสียง แผนภาพ รูปภาพ และภาพยนตร์ ตามลำดับ นับว่าการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ของครูกำลังวิวัฒนาการขึ้นตามลำดับ การใช้คำพูดอธิบายในการสอนแต่เพียงอย่างเดียว กำลังจะค่อย ๆ ลดน้อยลงไป เพราะคำพูดเป็นสิ่งที่ไปมาหาจรดและเข้าใจยากที่สุด (ดังที่โลกกล่าวมาแล้วจากกรวยแห่งประสบการณ์ในบทวน ๆ)

การจัดห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ครูส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการจัดแยกเป็นห้องโดยเฉพาะ ซึ่งก็เป็นกรณี ในกรณีที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่อาจจัดไว้ในห้องสมุดก่อนก็ได้ ส่วนงานทางด้านโสตทัศนศึกษาควรมีครูประจำตำแหน่งโดยเฉพาะ ไม่ควรให้บรรณารักษ์มารับผิดชอบงานนี้เอง ซึ่งสำหรับโรงเรียนเล็ก ๆ ที่ขาดสถานที่และบุคลากร อาจให้บรรณารักษ์ทำหน้าที่อื่นนอกหน้าที่หนึ่งก็ได้ แต่สำหรับโรงเรียนใหญ่ ๆ หรือโรงเรียนแบบ ลนส. นี้ไม่ควรให้บรรณารักษ์ทำหน้าที่นี้ เพราะอาจไม่ไต่ผลดีเท่าที่ควรก็ได้

ครูที่นิยมใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนส่วนใหญ่ นิยมใช้กันอย่างมาก ผู้ที่ใช้ส่วนมากมีอายุระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี มีการสอนไม่เกิน ๕ ปี และมีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งก็เป็นกรณีที่เหมาะสม เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีกำลังกาย ก้าวถึงใจ ที่จะไปใช้ถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ใฝ่หาไว้

ความคิดเห็นในเรื่องชั่วโมงสอนของครูที่รับหน้าที่รับผิดชอบงานโสตทัศนศึกษานั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรให้ชั่วโมงสอน และถ้าจำเป็นต้องให้ควรให้ระหว่าง ๑-๒ ชั่วโมง ทั้งนี้เพราะงานของครูโสตทัศนศึกษาถ้าจะทำได้เกิดผลดีจริง ๆ จะต้องใช้เวลานาน และต้องทุ่มกำลังความความสามารถทั้งหมดในชั่วโมงจะบังเกิดผลดี ถ้าครูโสตทัศนศึกษาของมีการสอนมากชั่วโมง ก็จะทำให้ความสนใจในเรื่องนี้ลดน้อยลงไป หรือไม่มีเวลาพอที่จะให้ความสนใจเอาใจใส่สนใจ

สิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคขัดขวางการใช้อุปกรณ์การสอนของครูอย่างมาก คือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ แต่ครูและนักเรียนทุกคนประดิษฐ์ขึ้นมาเองบ้างก็จะทำให้การขาดแคลนลดน้อยลงไป ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงวัสดุอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย หรือวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงที่ไม่สามารถหาตัวเองได้ ปัญหาอุปสรรค รองลงมาในแง่การที่ครูเองสอนมากแล้ว

โมง จึงไม่มีเวลาเตรียมการใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งผลของการวิจัยการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ทั่ว ๆ ไป ก็พบอุปสรรคปัญหาข้อนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศของเรายังขาดแคลนครูผู้สอน ส่วนโครงการสื่อทัศนศึกษาของโรงเรียนที่ไม่ได้ผลดีนั้น เนื่องมาจากขาดงบประมาณเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังขาดสถานที่ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่จะมาเป็นผู้นำในค่านี้อีกด้วย แต่ก็คิดว่าปัญหาอุปสรรคเหล่านี้ นับวันจะหมดไป เพราะความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เริ่มเข้ามาจับบทบาทต่อการศึกษาของไทยมากขึ้น

สิ่งที่ครูต้องการในการที่จะปรับปรุงงานสื่อทัศนศึกษามากที่สุด ก็คือการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม ซึ่งนับว่าเป็นความต้องการที่มีประโยชน์ เพราะจะช่วยให้ครูมีวุฒิสูงขึ้น มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก ส่วนสื่อทัศนอุปกรณ์ที่ครูมีความต้องการให้ มีการปรับปรุงแก้ไข และจัดหาเพิ่มเติมมากที่สุด ได้แก่ ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสตริป และเทปบันทึกเสียงตามลำดับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องมีเครื่องฉายและเครื่องเล่นประกอบ ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง ตลอดจนต้องอาศัยเทคนิคในการใ้ยุ่งยากพอสมควร โรงเรียนจึงมีอยู่ไม่มากนัก ผู้ที่จะใช้ได้จะต้องมีความรู้ทางด้าน Operationพอสมควร